

A neurogén gyulladás és az ösztradiol szerepe a migrénben: állatkísérletes adatok

Spekker Eleonóra

A Ph.D. értekezés tézisei

Klinikai Orvostudományok Doktori Iskola

Szegedi Tudományegyetem

Általános Orvostudományi Kar

Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ

Neurológiai Klinika

Témavezető: Dr. Párdutz Árpád

Szeged

2021

A Ph.D. értekezés témájához közvetlenül kapcsolódó eredeti közlemények:

- I. Spekker, E.,** Laborc KF; Bohár Z, Nagy-Grócz G, Fejes-Szabó A, Szűcs M, Vécsei L, Párdutz Á.
Effect of dural inflammatory soup application on activation and sensitization markers in the caudal trigeminal nucleus of the rat and the modulatory effects of sumatriptan and kynurenic acid
J Headache Pain. 2021, Paper: TJHP-D-20-00371R2
IF: 4.797 (2019)
- II. Fejes-Szabó A, Spekker E,** Tar L, Nagy-Grócz G, Bohár Z, Laborc KF, Vécsei L, Párdutz Á.
Chronic 17 β -estradiol pretreatment has pronociceptive effect on behavioral and morphological changes induced by orofacial formalin in ovariectomized rats.
J Pain Res. 2018 Sep 25;11:2011-2021. doi: 10.2147/JPR.S165969. PMID: 30310305; PMCID: PMC6165783.
IF: 2.236

A kapcsolódó közlemények impakt faktora: 7.033

A Ph.D. értekezéshez közvetlenül nem kapcsolódó közlemények:

- I.** Nagy-Grócz G, Tar L, Bohár Z, Fejes-Szabó A, Laborc KF, **Spekker E**, Vécsei L, Párdutz Á.
The modulatory effect of anandamide on nitroglycerin-induced sensitization in the trigeminal system of the rat.
Cephalalgia. 2016 Aug;36(9):849-61. doi: 10.1177/0333102415613766. Epub 2015 Oct 28. PMID: 26512068.
IF: 3.609
- II.** Nagy-Grócz G, Laborc KF, Veres G, Bajtai A, Bohár Z, Zádori D, Fejes-Szabó A, **Spekker E**, Vécsei L, Párdutz Á.
The effect of systemic nitroglycerin administration on the kynurenine pathway in the rat
Front Neurol. 2017 Jun 14;8:278. doi: 10.3389/fneur.2017.00278. Erratum in: Front Neurol. 2020 Sep 24;11:1049. PMID: 28659861; PMCID: PMC5469907.
IF: 3.508
- III.** Nagy-Grócz G, Bohár Z, Fejes-Szabó A, Laborc KF, **Spekker E**, Tar L, Vécsei L, Párdutz Á.
Nitroglycerin increases serotonin transporter expression in rat spinal cord but anandamide modulated this effect.
J Chem Neuroanat. 2017 Nov;85:13-20. doi: 10.1016/j.jchemneu.2017.06.002. Epub 2017 Jun 15. PMID: 28625856.
IF: 2.162
- IV.** Laborc KF, **Spekker E**, Bohár Z, Szűcs M, Nagy-Grócz G, Fejes-Szabó A, Vécsei L, Párdutz Á.
Trigeminal activation patterns evoked by chemical stimulation of the dura mater in rats. J Headache Pain. 2020 Aug 15;21(1):101. doi: 10.1186/s10194-020-01169-4. PMID: 32799798; PMCID: PMC7429748.
IF: 4.797

A Ph.D. értekezéshez közvetlenül nem kapcsolódó közlemények összesített impakt

faktora: 14.076

Összesített impakt faktor: 21.109

Rövidítésjegyzék

AMPA – α -amino-3-hidroxi-5-metil-4-izoxazol-propionsav

BDNF – agyi eredetű neurotrofikus faktor

CGRP – calcitonin gén-relációs peptid

IR – immunoreaktív

IS – inflammatory soup (“gyulladásos leves”)

KYNA – kinurénsav

NF- κ B – nukleáris faktor-kappa B

NGF – neuronális növekedési faktor

nNOS – neuronális nitrogén-oxid szintáz

NO – nitrogen-monoxid

NTG – nitroglicerín

NMDA – N-metil-D-aszpartát

s.c. – subkután

SIF – szintetikus intersticiális folyadék

TNC – kaudális trigeminális mag

TRPV1 – transient receptor potential vanilloid-1 receptor

5-HT – 5-hidroxitriptamin

Bevezetés

A migrén egy elsődleges fejfájásbetegség, amelyet 4–72 órán át tartó visszatérő fejfájás jellemez és ehhez allodynia, fény- és hangkerülés, valamint csökkent napi aktivitás társul. A világ népességének akár 15% -át is érintő megbetegedés, mely háromszor gyakrabban fordul elő nőknél, mint férfiaknál, így a nemi hormonok, különösen az ösztrogén fontos szerepet játszhat a rohamok kialakulásában. A betegség pontos patomechanizmusa nem ismert, de a trigeminális rendszer aktivációja és szenzitizációja alapvető a roham során. Ezek a jelenségek állatkísérletek során modellezhetőek: a trigeminalis rendszer elektromos vagy kémiai ingerlése az elsődleges trigeminális neuronok aktivációját okozza, mely neurotranszmitterek felszabadulásával jár a perifériás idegvégződésekből és steril neurogén gyulladást eredményez a dura materben és perifériás és centrális szenzitizációhoz vezethet.

A kalcitonin-gén rokon peptid (CGRP) egy multifunkcionális szabályozó neuropeptid, melynek kulcsszerepe van a migrénben: A rohamok során a CGRP koncentrációja megemelkedik a szérumban, míg a CGRP intravénás infúziója migrénszerű fejfájást okozhat a migrénesekben. A trigeminális idegvégződésekből felszabaduló CGRP befolyásolhatja a gyulladási folyamatokat és részt vehet a hiperalgéria és a mechanikus allodynia kialakulásában.

A tranziens receptor potenciál vanilloid-1 receptor (TRPV1) a fájdalom detektálásának és modulációjának molekuláris komponense, egy nem szelektív kationcsatorna, amelyet számos inger, például hő és vanilloid képes aktiválni. A TRPV1 aktiváció különböző neuropeptidek, például a P anyag és CGRP felszabadulásához vezet, melyek értágulatot okoznak és a neurogén gyulladás kialakulásában szerepet játszanak, ezáltal a receptor a szenzitizáció egyik fontos molekulájának tekinthető.

A neuronális nitrogén-oxid szintáz (nNOS) enzim L-argininből nitrogén-monoxidot (NO) képez, mely megtalálható a gerincvelő hátsó szarvának felszíni rétegeiben és többek között fontos szerepe van a trigeminális fájdalom feldolgozásban. Képes befolyásolni a glutamát felszabadulását, szabályozza a gyulladási választ és a hiperalgéria kialakulását, helyileg részt vesz a sejtek kommunikációjában.

Számos bizonyíték van arra, hogy a hormonális homeosztázisnak, főként a petefészek hormonoknak fontos szerepe van a migrén pathomechanizmusában. Az ösztrogén pronociceptív hatást válthat ki a trigeminus afferensek aktivációja révén, a glutamaterg tónus

fokozásával, továbbá bizonyos neuropeptidek, például agyi eredetű neurotrofikus faktor (BDNF) vagy neuronális növekedési faktor (NGF) szintjének növelésével; azonban antinociceptív hatását is leírták, amelyet a szerotonerg vagy opioiderg rendszerek működésének fokozása révén közvetíthet.

Annak ellenére, hogy az utóbbi időben több, igen hatásos gyógyszer jelent meg a migrénes roham enyhítésére, a biztos kezelés még nem minden esetben megoldott. A leggyakrabban alkalmazott akut terápiás szerek a triptánok, amelyek szerotonin 1B/1D receptorokon keresztül hatnak, hatásukat az meningeális erek értágulatának gátlásával, a vazóaktív neuropeptidek felszabadulásának megakadályozásával és a trigeminális ideg depolarizációjának blokkolásával fejtik ki. Ezen kívül csökkentik a neurotranszmissziót a kaudális trigeminális mag (TNC) interneuronokban.

A kinurénsav (KYNA), a triptofán metabolizmus neuroprotektív terméke, amely L-kinureninből képződik. Hatását az N-metil-D-aszpartát (NMDA), α -amino-3-hidroxi-5-metil-4-izoxazol-propionsav (AMPA) és kainát receptorokon keresztül fejtheti ki. A KYNA agonista hatást gyakorol az idegrendszerben megtalálható G-fehérjéhez kapcsolt 35 receptorra (GPR35), amelynek a fájdalom feldolgozásában és a neurogén gyulladásban fontos szerepe van.

A neurogén gyulladás modellezése a dura felszínére adott mediátorok segítségével lehetséges. Állatkísérletekben az inflammatory soup (IS, „gyulladásos leves”) helyi alkalmazása értágulatot és plazma extravazációt okoz, elősegíti a hízósejtek degranulációját és CGRP felszabadulást eredményez az elsődleges nociceptív afferensek aktiválása révén, hasonlóan a migrénes rohamok során bekövetkező változásokhoz.

Az migrénes rohamok során jelentkező orofaciális fájdalmat a rágcsálók bajuszpárnájába juttatott formalin injekcióval is lehet modellezni, amely lehetővé teszi a fájdalmas állapot viselkedési és neurofiziológiai jellegzetességeinek tanulmányozását.

Célkitűzések

Kísérletünkben azt vizsgáltuk, hogy dura materen a lokális IS okozta gyulladás milyen hatással van az általunk választott aktivációs és szenzitizációs markerekre (CGRP, TRPV1 és nNOS) a TNC, illetve hogy a szumatriptán és a KYNA előkezelés képes-e modulálni az IS által okozott változásokat.

A vizsgálat másik célja a trigeminális fájdalommal kapcsolatos viselkedésbeli változások és a trigeminális aktiváció markerének tekinthető c-Fos immunreaktivitás vizsgálata volt stabilan alacsony és stabilan magas ösztrogénszintű patkányokban az orofaciális formalin modellben, hogy további adatokat szerezzünk az ösztradiol szerepéről a trigeminális fájdalomfeldolgozásban.

Anyagok és módszerek

A kísérleti eljárások megfeleltek Európai Közösség Tanácsának (86/609/ECC) és a Nemzetközi Fájdalomkutatói Egyesület ajánlásának. A kísérleteket a Csongrád Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Igazgatósága (XI./1098/2018, XXIV/352/2012), és a Szegedi Tudományegyetem Munkahelyi Állatkísérleti Bizottsága engedélyezte. Az állatokat standard laboratórium körülmények között konvencionális állatházban tartjuk, szabad hozzáférést biztosítva a vízhez és a táphoz, 12-12 óras sötét-világos megvilágítási ciklusokban.

I. A durális inflammatory soup hatása

Kezelések

A kraniotómiát követően az állatokat 6 csoportba osztottuk (n=6/csoport mind a 2,5, mind a 4 óras túlélési idő esetén). Az I. csoportban (SIF) szintetikus intersticiális folyadékot, míg a II. csoportban (IS) IS-ot cseppentünk a durára. Az I. és II. csoport állatai nem kapnak előkezelést, míg a III. (SUMASIF) és IV. (SUMAIS) csoport állatai a kezelés előtt 10 perccel s.c. szumatriptánt (0,6 mg/ttkg) kaptak és a V. (KYNSIF) és VI. (KYNIS) csoportban pedig a kezelés előtt egy órával ip. kinurénsav (1 mmol/ttkg) injekciót adtunk. 20 perccel később SIF oldattal lemostuk a dura felszínét, majd az állatokat 2,5 vagy 4 órával később transzkardiálisan perfundáltunk. Majd, eltávolítottuk a TNC-t és a gerincvelő cervikális szakaszát immunhisztokémiai festés céljából.

Immunhisztokémia

Az immunhisztokémiai festést követően a sejteket és a rostok által lefedett területet a teljes hátsó szarv és a nervus ophthalmicus (V/1)-nak megfelelő szomatotópiás elrendeződésben vizsgáltuk.

II. A krónikus 17 β -ösztradiol hatása

Az állatok petefészkeiket eltávolítottuk, majd két csoportba osztottuk őket. Az OVX csoportban a patkányok bőre alá két 15 mm hosszú koleszterinnel töltött szilikon kapszulát ültettünk. Az OVX + E₂ csoportban az állatok szintén két kapszulát kaptak, amelyek a 17 β -ösztradiol és koleszterin 1: 1 arányú keverékét tartalmazták.

Kezelések

Mindkét csoportot további két alcsoportra osztottuk: az OVX-Phys és OVX+E₂-Phys alcsoportokban az állatok s.c. 50 μ l fiziológias sóoldat injekciót kaptak, míg az OVX-Form és az OVX+E₂-Form alcsoportokban a patkányokat s.c. 50 μ l 1,5% -os fiziológias sóoldatban hígított formalin-oldatot juttattunk az állatok jobb bajuszpárnájába.

17 β -ösztradiol koncentráció mérése

A szérum 17 β -ösztradiol koncentrációját az OVX és OVX+E₂ csoportokban megmértük (n=5). A vérmintákat hetente vettük a farokvénából 5 héten keresztül és a koncentrációkat Estradiol EIA Kit alkalmazásával vizsgáltuk.

Orofaciális formalin teszt

A tesztelés előtt az állatokat hozzászoktattuk a vizsgáló dobozhoz. Ezután a patkányok bajuszpárnájába beadtuk a fiziológias sóoldatot vagy a formalint, majd visszahelyeztük őket a dobozba 45 percre. Ezt a vizsgálati periódust 15 $\times$ 3 perces blokkokra osztottuk, és az egyes blokkokban megmértük, hogy a mennyi időt (másodpercek számát) töltöttek az állatok a kezelt bajuszpárna dörzsölésével az azonos oldali elülső vagy hátsó manccsal.

Immunhisztokémia

Az obex-től +1 és -5 mm közötti TNC-t tartalmazó medulláris szegmenst eltávolítottuk és feldolgoztuk c-fos immunhisztokémiai festés céljából, ezután megszámloltuk a c-fos IR sejtek számát.

Eredmények

I. A durális inflammatory soup hatása

Az IS adása megnövelte a CGRP IR rostok által lefedett terület nagyságát a kontroll csoporthoz viszonyítva mindkét túlélési idő esetén. A szumatriptán és a KYNA előkezelés mérsékelte ezeket a változásokat. A CGRP-IR rostok által lefedett terület nagyságában a két időpont között nem volt lényeges különbség.

Az IS kezelés 4 óra elteltével szignifikánsan megemelte a TRPV1 IR rostok által lefedett terület nagyságát és az nNOS IR sejtek számát a kontroll csoporthoz képest. A szumatriptán és a KYNA előkezelés itt is modulálta az IS kezelés hatását.

A krónikus 17 β -ösztadiol hatása

A petefészkek eltávolítást követően az ösztadiol átlagos szérumszintje az OVX állatokban 25,93 pg/ml volt, míg az OVX+E₂ csoportban ez az érték szignifikánsan magasabbnak, 64,55 pg / ml-nek adódott.

A formalin injekciót követően az állatok azonnal elrántották a fejüket, melyet hanghatás is kísért, valamint folyamatosan és erőteljesen dörzsölték a bajuszpárnájukat főként az azonos oldali elülső manccsal, illetve az ellenoldali másik elülső végtagjukkal, emellett időnként az ipsilaterális hátsó manccsal is vakarták ezt a területet. Az orofaciális formalin teszt két fázisának statisztikai elemzését követően azt tapasztaltuk, hogy az OVX-Form és az OVX+E₂-Form alcsoportokban az arc-dörzsölő aktivitás szignifikánsan magasabb volt, mint az OVX-Phys és az OVX+E₂-Phys alcsoportokban az első (* P <0,01; *** P <0,001) és a második fázis (*** P <0,001) során is. Mindkét formalinnal kezelt csoportban (OVX-Form és OVX+E₂-Form) megfigyelhető volt ez a kétfázisú fájdalommal kapcsolatos viselkedési mintázat, amely az 17 β -ösztadiollal előkezelt csoportban kifejezettebb volt.

Az OVX-Form és az OVX + E₂-Form alcsoportokban a formalin kezelés szignifikánsan megemelte a c-Fos-IR sejtek számát az ipsilaterális TNC felszíni rétegeiben, összehasonlítva a nem kezelt kontralaterális oldallal. Az OVX+E₂-Form alcsoportban a formalin hatása kifejezettebb volt, mint az OVX-Form állatokban a c-Fos-IR sejtek tekintetében. Statisztikai elemzés után az látható, a krónikus 17 β -ösztadiol kezelés fokozta a formalin által kiváltott c-Fos aktivációt (# P <0,05; ## P <0,01; ### P <0,001).

Megbeszélés

I. A durális inflammatory soup hatása

Kísérletünkben az IS kezelés már 2,5 órát követően is megemelte a CGRP IR rostok által lefedett terület nagyságát a gerincvelő cervikális szakaszán. Ez a CGRP emelkedés a primer afferensek aktivitásának fokozódását jelenti, ami együtt járhat a neuropeptid fokozott felszabadulásával.

Hasonlóan a CGRP-hez, az IS kezelés 4 óra elteltével szignifikánsan megemelte a TRPV1 IR rostok által lefedett terület nagyságát a gerincvelő a hátsó szarvában. A TRPV1 receptorok megtalálhatóak a trigeminális afferensekben és a trigeminális ganglionban, amelyek beidegzik a dura mater-t és ezek az idegrostok CGRP-t is tartalmaznak. Elektrofiziológiai vizsgálatokban kimutatták, hogy a TRPV1-et nem csak a kapszaicin vagy a fájdalmas hőinger stimulálja, hanem a gyulladás során felszabaduló kémiai tényezők is képesek az aktivációra, így kísérletünkben a megnövekedett TRPV1-szint része lehet a TS-ben zajló szenzitizációs folyamatoknak.

Az IS kezelés megnövelte az nNOS IR sejtek számát a hátsó szarvban. A NO termelésben bekövetkezett növekedés hozzájárulhat a dura materben lezajló gyulladásos folyamatokhoz, amely magában foglalja a CGRP, a prosztaglandinok és más mediátorok felszabadulását, ami gyors vazodilatációhoz vezet.

A CGRP szint emelkedésével szemben, a TRPV1 és az nNOS szint növekedése csak később figyelhető meg, azaz feltehetőleg az előbbiben észlelt változások valószínűleg az elsődleges trigeminális nociceptorok aktivációjához kapcsolódnak, míg a TRPV1 és nNOS valószínűleg inkább a szenzitizációs folyamatokban vesznek részt.

Vizsgálatunk során a szumatriptán képes volt modulálni az IS hatását, azaz kivédte a CGRP, TRPV1, az nNOS szintben bekövetkezett változásokat valószínűleg az 5-HT_{1B/1D} receptorokon keresztül. Ezek az eredmények megerősítik, hogy az 5-HT_{1B/1D} agonizmus gátolhatja az IS által kiváltott aktivációt és szenzitizációt, és ezek a receptorok fontosak a duralis gyulladásos folyamatokban.

Kísérletünkben a KYNA hasonló hatással bírt a kiválasztott markerekre és ezt a hatását számos receptoron keresztül fejthette ki: a TNC-ben megtalálhatóak az NMDA, AMPA, kainát és metabotróp receptorok és bebizonyosodott, hogy a nem NMDA glutamát receptorok antagonistái is gátolhatják a másodlagos nociceptív neuronok aktivációját. Azt is leírták, a kinurenin útvonal fontos szerepet játszhat egyes fejfájásos kórképekben, valamint a szérum KYNA szintje csökken a cluster fejfájás és a krónikus migrén során.

Jelen kísérletünkben, a szumatriptán és a KYNA is hatékonyan védte ki az IS okozta változásokat. Hatásukat valószínűleg különböző receptorokon/útvonalon keresztül voltak

képesek kifejteni, amelyek a lezajló folyamat különböző farmakológiai támadáspontjaira hívják fel a figyelmet.

A krónikus 17 β -ösztradiol hatása

Modellünkben az átlagos szérum 17 β -ösztradiol-szint 61,29 pg/ml volt az OVX+E₂ patkánycsoportban, mely összevethető a nőstény patkányok a proestrus fázisban mért értékeivel, amikor a legmagasabb az ösztrogén koncentrációja. Az általunk kapott eredmények alapján a krónikus 17 β -ösztradiol kezelés pronociceptív hatással bírt az orofaciális formalin tesztben, összehasonlítva a kontroll, petefészek-eltávolított nőstény patkányokkal.

Az ösztradiol hatására fokozott dörzsölési és vakarózási viselkedést figyeltünk meg az állatoknál, és ez a viselkedésbeli változás az orofaciális formalin teszt mindkét fázisában kimutatható. Az első fázist a nociceptorok közvetlen kémiai stimulálása okozhatja, míg a második fázist perifériás gyulladás eredményezheti.

Ezen kívül a krónikus 17 β -ösztradiol kezelés a kezelést nem kapott állatokhoz képest jobban megnövelte a c-Fos IR sejtek számát a TNC területén. Ez a hatás valószínűleg a TRPV1 és az anoktamin 1 ösztrogénfüggő növekedésével függ össze a TNC-ben, amelyek kulcsszerepet játszanak a trigeminális fájdalomérzetben.

Következtetések

Vizsgálatunk során az IS képes volt aktiválni és szenzitizálni a trigeminális rendszert, fokozta a CGRP, TRPV1 és nNOS szintet, így ezek a markerek relevánsak lehetnek a migrén patofiziológiájában. A szumatriptán modulációs hatása megerősíti, hogy az 5HT_{1B/1D} receptorok szerepet játszanak a dura neurogén gyulladásában és a migrénes roham során is. A KYNA jótékony hatását az NMDA receptorokon keresztül fejthette ki a szumatriptánhoz hasonló mértékben, ezért szintén fontos szerepet játszhat ezekben a folyamatokban.

A trigeminális aktiváció egy másik modelljében a krónikus ösztradiol kezelés szignifikánsan megnövelte a c-Fos IR sejtek számát és fokozta a fájdalommal kapcsolatos viselkedési változásokat, így pronociceptív hatása volt a trigeminális fájdalomra.

Az ösztrogén számos módon képes befolyásolni a fájdalom által kiváltott neuronális folyamatokat: egyrészt növelheti a TRPV1 mRNS-t és az anoktamin 1-et a TNC-ben, másrészt modulálhatja az nukleáris faktor-kappa B (NF- κ B) útvonalat, illetve a hatását az extracelluláris szignál által szabályozott kinázon keresztül is kifejthette a trigeminális rendszerben.

Összességében elmondható, hogy mind az akut, mind a krónikus moduláció kimutatható a trigeminális aktiváció eltérő patkánymodelljeiben, amelyek különböző útvonalak részvételét sugallja ebben a folyamatban, így további lehetőségeket biztosíthatnak a migrén terápiajában.

Köszönetnyilvánítás

Először szeretnék köszönetet mondani témavezetőmnek, Dr. Párdutz Árpádnak a szakmai irányításért, a hasznos tanácsokért és a folyamatos támogatásért.

Köszönettel tartozom Vécsei László Professzor Úrnak és Klivényi Péter Professzor Úrnak, hogy lehetőséget biztosítottak, hogy a kutatásaimat a klinikán végezhessem, valamint, hogy hasznos tanácsokkal láttak el a munkám során.

Külön köszönettel illeti közvetlen munkatársaimat Dr. Bohár Zsuzsannát, Dr. Fejes-Szabó Annamáriát és Nagy-Grócz Gábort, akikkel együtt végeztük a kísérleteket, és akikkel együtt tapasztaltuk meg a tudományos kutatás kihívásait.

Szeretném megköszönni a rengeteg segítséget Vékonyné Széll Valériának, és Lukács Erzsébetnek, akiktől megtanulhattam a laboratóriumi munka alapvető szabályait és a labor munkában nyújtott segítségükért.

Hálás vagyok családomnak a kitartó támogatásért és azért, hogy hittek bennem.

Szeretném kifejezni külön hálámat a barátaimnak, főként Polyák Helgának és Cseh Edinának, akik mindig a segítségemre voltak.